

[Krag.]

Opfattelse af Grænsen for den Opgave, som er stillet Udvalget, har det lagt disse Spørgsmaal, hvis rette Besvarelse altsaa er aldeles afgørende for Tilvejbringelsen af en bærekraftig Ordning, til Side for udelukkende paa det nuværende Grundlag, paa Basis af den fuldkommen manglende Rentabilitetsevne, paa Grundlag af alle de Forhold, jeg her har nævnt, og paa Grundlag ogsaa af de nuværende udenrigspolitiske Forhold, paa hvilke vi jo ingen Indflydelse har, at indskrænke sig til at udregne, hvad andre Samfundsklasser, andre Erhverv skal forære Landbruget som Hjælp til den Forrentning, Landbruget ikke selv kan præstere. Man har indskrænket sig til udelukkende at redegøre for, hvilken Lettelse i Rentebyrden der er strengt nødvendig, for at Ejere af Ejendomme, der er saa stærkt forgældede, at Forholdene er ganske uholdbare, kan blive i Stand til at føre Driften videre. Det er en Betragtning, som det er naturligt og nødvendigt at anstille paa det Tidspunkt, da man kan sige: Nu er der gjort, hvad gøres kan for Erhvervet som Helhed, for at løfte dets Indtjeningsevne op, for at reducere dets Byrde. Skal denne Indsats gøres, saa maa den gøres, saa maa den almindelige Rentelettelse finde Sted, saa maa Afgørelsen om den enkelte sættes ind, men at begynde dermed det er at tage fat ved den gale Ende, og som sagt, man udvider derigennem Opgaven til at omfatte et langt større Tal, end rimeligt er, og man angriber en Række af de Personer, som har Varetilgodehavender og andre Tilgodehavender hos Landbruget, paa en langt mere effektiv og for dem økonomisk skadelig Maade, end ellers vilde være nødvendigt. Man gør Uret baade mod Kreditor og Debitor, og man gør det ikke mindst, naar Afgørelsen ikke blot skal hvile paa en til Bunds gaaende Undersøgelse af Skyldnerens økonomiske Situation, men i høj Grad ogsaa skal være baseret paa en Prøvelse af hans personlige Kvalifikationer til at besidde og drive Ejendommen.

Som sagt, jeg har hermed ingenlunde villet underkende Rentereduktionens store Betydning baade for Landbruget og for Erhvervslivet i Almindelighed, og derfor er vi ogsaa rede til at medvirke dertil.

Det, der sker ved Rentelettelsen paa de 1,3 pCt., hvad der jo er Hovedregelen, er, at man hjælper den i Landbruget investerede fremmede Kapital til at faa de Ydelser, som maaske ellers vilde være uerholdelige. Det er egentlig slet ingen Støtte til Landbruget, thi det er lige hjælpeløst. (Afbrydelser).

Ja, det er faktisk. Hvis jeg sidder i en Bedrift, som gør, at jeg ikke kan betale mine Arbejdere f. Eks., naar Fredagen kommer, og der kommer en velvillig Mand i Form af en af de Herrer Ministre og siger: Værsgod, du skal betale 500 Kr. i Arbejdsløn, du har dem ikke, min Ven, du har kun 200 Kr., her har du 300, saa kan du betale i denne Uge, saa kan man nok sige, man har hjulpet mig, men man har først og fremmest hjulpet de Arbejdere, som ellers ikke vilde faa deres Ugepenge, og jeg staar lige galt i det, naar næste Uge oprinder og jeg paa ny skal betale.

Det er, som sagt, en Gentagelse af det, der skete i Oktober 1931, da hjalp man Kommunerne til at faa uerholdelig Skat, men for Landbrugets Indtjeningsevne var de Ofre, der blev bragt paa Oktoberforligets Alter, i Virkeligheden værdiløse. Det var først ved de Overenskomster, der blev truffet i Januar og December 1933, at man kom ind paa den rette Vej til Behandling af disse Spørgsmaal. Men der er ved den praktiske Udformning af den Lovgivning, man dengang naaede til, begaaet Fejl, der har maaske vist sig Vanskeligheder, som man dengang ikke fuldt og helt havde Forstaaelsen af, og derfor kan det være nødvendigt at tage disse Spørgsmaal op igen for at faa rettet paa dem. Det kan være nødvendigt at gaa mere i Dybden eller, hvis man vil foretrække det Udtryk, noget mere i Højden, end man var tilbøjelig til i December Maaned 1933; men forlades bør disse Veje ikke, tværtimod, man bør sikkert naa videre frem ad dem. Det er Vilkaaret for, at man virkelig kan komme igennem. Saa kan Rentereduktionen, hvis Betydningsfuldhed jeg fuldt ud anerkender, sætte Slutstenen paa Værket, saaledes at det Maal kan naas, at den Landbruger, som er duelig og sparsommelig, og hvis Gælds Størrelse ikke gør ham aldeles uhjælpelig selv i forholdsvist normale Tider, kan blive ved Ejendommen og faa et rimeligt Udbytte af sit Arbejde.

Hvis man gaar ad disse Veje, hvad jeg mener er tvingende nødvendigt, bliver ogsaa Kravene til Skatteyderne og til Indskyderne i Banker og Sparekasser væsentlig reduceret. Jeg har sagt — jeg maa bruge Udtrykket: „da jeg forrige Gang havde Ordet“ —, at jeg meget vel forstaar Betydningen af den lave Indlaansrente i Banker og Sparekasser under disse Forhold. Men den Side af Opgaven, Stimulansen til at foretage Ombytning af højforrentede med lavforrentede Obligationer, kan løses ved bare at have Opmærksomheden henvendt paa en lav Forrentning af nye Indskud i Banker og